

Pokret osoba s invaliditetom: Gdje smo i što očekivati? Samo se priča...

S virtualnog skupa

[Goran Šimac](#) • 25/10/2020 u 12:48 •

Sviđa mi se 7

Podij

Pokret osoba s invaliditetom upozorava na nužno donošenje Zakona koji će poboljšati kvalitetu života osoba s invaliditetom. U Hrvatskoj je preko pola milijuna osoba s invaliditetom. Udruge osoba s invaliditetom često puta jedino mjesto socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom. Inkluzivni dodatak – potreba za povećane troškove invaliditeta izazvane neprilagođenošću okoline ili nedostatkom usluga. Iako postoje radne skupine i prijedlozi za Zakon o inkluzivnom dodatku i Zakon o osobnoj asistenciji nisu uvršteni u plan za njihovo donošenje ni 2021. godine...

Ovo je dio zaključaka do kojih je došao **Pokret osoba s invaliditetom**, nakon što je u okviru **8. Centra znanja za društveni razvoj u RH** organizirao virtualni tematski skup sa ključnim dionicima pod nazivom „**Financiranje udruga, inkluzivni dodatak i usluge pomagača – gdje smo i što očekivati?**“ sa svrhom definiranja ključnih koraka kako bismo došli do kvalitetnih sustavnih, zakonskih rješenja koja će poboljšati kvalitetu života preko pola milijuna osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj. Dakako, ne radi se o nekim novim otkrićima: na isto se upozorava već godinama, pa tako i ove godine, a što znači da glavnina problema nije riješena...

S virtualnog skupa

Predstavnica pokreta osoba s invaliditetom i 8. Centra znanja za društveni razvoj u RH, **Marica Mirić**, je tako tijekom uvodnog izlaganja govorila je o dugogodišnjem angažmanu i udruga osoba s invaliditetom i pravobraniteljice za osobe s invaliditetom na ovim zakonima. Dakako, pisali smo o temi nedavno i u tekstu: [Svježe izvješće u polupraznom Hrvatskom saboru – Gotovo pola milijuna osoba s invaliditetom ostaju žrtve nejednakosti](#), unatoč naporima i stremljenjima nema značajnijih pomaka na bolje.

Povratak na početak

– Nakon **15 godina agitiranja Saveza i udruga osoba s invaliditetom i 12 godina agitiranja Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom** ponovno se skoro vraćamo na početak iako su ovi Zakoni krucijalni zakoni za poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u RH, jer Zakon o osobnoj asistenciji i Zakon o inkluzivnom dodatku, ali ni Zakon o financiranju reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom ponovno nisu uključeni u plan zakonodavnih aktivnosti za 2021. godinu. Što se tiče inkluzivnog dodatka, kroz godine se puno radilo na tome, osnovana je i radna skupina kod Ministarstva, no još uvijek je problem da uz broj osoba koji trebaju primati inkluzivni dodatak uključuju se i starije životne dobi koje nisu prošle vještačenja – kazala je **Marica Mirić**.

Osobni pomagači ne pomažu samo osobama s invaliditetom, nego i njihovim obiteljima i široj zajednici, pojašnjeno je...

Ilustracija...

-Zakon o osobnim pomagačima bitan je jer unaprjeđuje kvalitetu života ne samo osobe s invaliditetom nego i njezine obitelji. Osoba s invaliditetom time dobiva pravo na izbor, na donošenje odluke, na kontrolu svoga života, te dobiva osnovne sastavnice neovisnog življenja, dok obitelj dobiva kvalitetnije provođenje slobodnog vremena, te veliku sigurnost u slučaju bolesti ili smrti da će osoba ostati živjeti u svojoj lokalnoj zajednici i da će imati potporu koju treba. Uz navedeno, značajno je i za zapošljavanje osobnih asistenata i za cjelokupnu društvenu zajednicu – napominje Mirić, predstavnica 8. Centra znanja za društveni razvoj u RH i dopredsjednica **Zajednice Saveza osoba s invaliditetom Hrvatske**.

Vlasti: 'Već dugi niz godina se radi na Zakonu o osobnoj asistenciji i Zakonu o inkluzivnom dodatku...'

Logično, na ovoj su virtualnoj raspravi sudjelovali i predstavnici vlasti, odnosno **Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike**. Preciznije, sudjelovala je **savjetnica ministra Zvezdana Bogdanović** koja je, kako to i priliči političarima, kazala *kako se već dugi niz godina radi na Zakonu o osobnoj asistenciji i Zakonu o inkluzivnom dodatku, te da Ministarstvo nastoji što je moguće bolje definirati kompletnu podlogu donošenja tog Zakona*.

-Cilj donošenja Zakona o inkluzivnom dodatku je u jednom pravu osigurati financijsku potporu osobama s invaliditetom, pojednostaviti postupak ostvarivanja prava i osigurati pravedniju raspodjelu prava... Svi smo svjesni toga da jedan iznos ne može biti pravedan iznos ako se odnosi na različite potrebe i različite situacije u kojima žive osobe s invaliditetom u društvu. Radna skupina će u narednom periodu morati prvo očitovati se o inkluzivnom dodatku i njegovom iznosu u postocima, o rješenju ili ne donošenju iskaznice kao uvjet u prava o statusu

osoba s invaliditetom, o broju razina za ostvarivanje tih prava, o mogućnosti ušteda na nekim drugim stavkama namijenjenim osobama s invaliditetom, dohodovnom cenzusu s kojim se nikako ne slažu osobe s invaliditetom i ne prihvaćaju ga kad je u pitanju inkluzivni dodatak, ali naravno i uključivanju prava iz mirovinskog i drugih sustava. Kada to budemo jasno mogli definirati i budemo imali definirano onda ćemo moći ići i sa izradom samog zakona odnosno projekcijama financijskim koje su užasno važne u ovom trenutku i koje su zapravo razlog zašto ga nismo stavili u plan zakonodavnih aktivnosti za 2021 godinu. – rekla je pomoćnica ministra.

Ilustracija...

Nadalje, rekla je ponešto i o zasad još uvijek nepostojećem Zakonu o osobnoj asistenciji...

‘Svima je važno da se Zakon donese što prije’

– Svima je važno da se Zakon donese što prije i da se za njih osiguraju sredstva. Na godišnjoj razini Ministarstvo za ovu uslugu za programe i projekte izdvaja preko 125 milijuna kuna u ovom trenutku. Svjesni smo da će se brojka bitno povećati korisnika ovoga prava onog trenutka kada se donese zakon i da je za to naravno potrebno osigurati daleko veća sredstva u proračunu nego imamo sad. Ima još dosta otvorenih pitanja mi ćemo intenzivno raditi na donošenju i jednog i drugog zakona i pokušati što je moguće više zadovoljiti želje i potrebe svih ali poštujući naravno i ograničenja koja imamo. – kazala je **Zvezdana Bogdanović**.

Kao odgovor na logično pitanje **kada se mogu očekivati zakoni o inkluzivnom dodatku i osobnoj asistenciji** odgovorila je da *kada ćemo imati nacрте prijedloga zakona gotove da on u svakom slučaju može ući u žurnu proceduru, no da se sva otvorena pitanja moraju riješiti što je prije moguće i onda razmišljati o datumu njegova donošenja ali naravno i o datumu provedbe jer za datum provedbe moramo imati fiskalnu odgovornost da bi on bio provediv.*

Iz tog odgovora se ne može razabrati kada će se to dogoditi, a što je na neki način ustvrdila i **pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak**.

Anka Slonjšak u Saboru

-Godinama govorimo o tome. I sama sam korisnica usluge osobne asistencije- Puno toga se napravilo no zabrinjava ,me da se stalno priča o gotovo identičnim stvarima kao i prije par godinaa to su: *da nema dovoljno financijskih sredstava, da treba napraviti analizu, da bi trebalo napraviti određene promjene.* Svjesna sam činjenice da to nije lako, no zalažem se da se zakoni donesu čim prije iz više razloga. Što se tiče Zakona o osobnoj asistenciji važan je i e zbog izuzetno velike liste čekanja za ulazak u ustanove, te kako bi se prevenirao odlazak u ustanove smatram da je podrška u zajednici jedan od najvažnijih razloga da se taj zakon čim prije donese. Osnovno je da doista osoba s invaliditetom dobije onu podršku kolika mu je potrebna – naravno da država ne može sve pokriti – ali barem ono osnovno kako bi osoba mogla ostati u svom domu. Vezano uz Zakon o inkluzivnom dodatku smatram kako inkluzivni dodatak mora biti bez i dohodovnog i imovinskog cenzusa pa se zalažem da on doista bude za pokrivanje povećanih troškova invaliditeta i to onih troškova koji se ne podmiruju kroz zdravstveno i socijalno i drugi troškovi koje osoba mora sama plaćati da bi mogla funkcionirati i živjeti – rekla ke Slonjšak.

Zašto donošenje navedenih zakona tako dugo traje?

Saborska zastupnica Ljubica Lukačić (HDZ) koja je također bila dijelom ovog virtualnog skupa je upitana da odgovori na logično pitanje: zašto donošenje navedenih zakona tako dugo traje?

-To je tako jer se ne mogu dogovoriti oko vrlo važnih stvari. Smatram da će to biti tako dok nećemo znati tko je osoba s invaliditetom, jer to još uvijek ne znamo, a kada budemo imali tu definiciju sve će biti lakše pa i donošenje ovih zakona. – odgovrila je ta zastupnica.

Grba Bujević foto N1

Na ovome skupu je sudjelovala još jedna političarka iz HDZ-a **Maja Grba Bujević**, a koja je javnosti postala poznatija nakon izbijanja epidemije Codida-19, te svakodnevnog pojavljivanja u medijima. Nedugo potom je postala i saborska zastupnica te **potpredsjednica Odbora za zdravstvo i socijalnu skrb Hrvatskog sabora**.

U svom govoru istaknula je da su donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku i Zakona o osobnoj asistenciji te rješavanja pitanja sustavnog financiranja reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom *gorući problemi u našem društvu, te rješavanju treba pristupiti odlučno i sustavno*.

– Ovi zakoni su na dobrobit ne samo osoba o kojima je danas riječ već potičući veću samostalnost osoba s invaliditetom u svakodnevnom životu ujedno se smanjuju potrebu za neposrednom ovisnošću o tuđoj skrbi. Okoliš je još uvijek takav da nisu stvoreni svi preduvjeti za samostalan život osoba s invaliditetom što izaziva povećane troškove života i ukazuje na to da bi ti troškovi trebali biti pokriveni upravo kroz inkluzivni dodatak. Donošenje Zakona osobno podržava m u njegovoj žurnoj proceduri kako bi osobe s invaliditetom bile u mogućnosti živjeti humano i jednako kvalitetno kao i ostatak društva. Vezano uz Zakon o financiranju reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom smatram kako je neophodno osigurati održivost udruga osoba s invaliditetom koje putem svojih predstavnika zastupaju interese osoba s invaliditetom i uvelike utječu na njihovo socijalno uključivanje, te da ne mogu i ne smiju biti prepuštene slučaju već sustavnom organiziranju – ustvrdila je Grba Bujević.

Obećano kako će se ‘učiniti baš sve’

Naravno, na kraju je obećala kako će **Odbor za zdravstvo i socijalnu politiku učiniti baš sve da ih, čim se stvore preduvjeti, da se raspravi i potakne njihovo donošenje na opće zadovoljstvo**.

Marica Mirić foto HTV

No takvih i sličnih obećanja se već naslušalo proteklih desetljeća. Činjenica je kako bi u Hrvatskoj bez udruga građana koji se ragniziralju kako bi pomogli sebi i drugima te pospješili društvo malo što funkcioniralo, budući da se političke strukture bave uglavnom vlastitim interesima i najnužnijom indftastrukturom. Bez udruga koje se sustavno vbave s orhganizacijom pomoći, npr. osobama s invaliditetom starijma, nemoćnima ... mnogi bi bili ostavljeni sami sebi, bez adekvatne skrbi države i jedinica lokalne uprave. Unatoč tome, takvim se udrugama smanjuju dotacije, umjesto da ih se dodatno nagrađuje i stimulira za takav nesebičan društveno koristan rad.

U raspravi vezanoj za Zakon o financiranju reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom **Marica Mirić** je istaknula:

„Vezano uz financiranje reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom upravo i situacija sa COVID-om je pokazala da su udruge ne samo jedino mjesto socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom, nego da su udruge bile jedine koje su brinule i dan danas potiču državu da se donesu propisi i da se osigura sve ono što je neophodno u ovako teškim trenucima. I sama Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, koja je u Hrvatskoj na snazi već 14 godina, u svojim člancima jasno naglašava kako je država dužna pružiti financijsku potporu reprezentativnim udrugama za njihov zagovarački rad. Udruge su se uključile u mrežu pružatelja socijalnih usluga projektno i programski, a usluge treba osigurati kontinuirano zbog čega i udruge trebaju u kontinuitetu imati osobe koje razumiju procese da bi pisale projekte za sve potrebne usluge, te zbog ovog načina financiranja imamo veliku fluktuaciju radne snage.“

‘Samo se priča...’

Na istu temu, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom **Anka Slonjšak** rekla je kako su udruge izgubile svoju zagovaračku ulogu i ne bi opstale da ne provode niz projekata. Naglasila

je ako želimo i dalje da udruge provode usluge osobne asistencije u tom slučaju udruge treba kapacitirati, moraju imati zaposlenog pravnika jer imaju zaposleno po 30- 40 osobnih asistenata i imaju probleme sa zaposlenicima i iz područja radnog prava. Najviše je zabrinjava što se samo priča, a nikako da napravimo konkretan korak da krenemo u realizaciju..

Savjetnica ministra **Zvezdana Bogdanović** u vezi financiranja udruga naglasila je da bi taj Zakon po njihovom mišljenju trebao biti Zakon kojeg će donositi Ministarstvo uprave, jer uz dužno poštovanje udruga osoba s invaliditetom i njihovu ulogu kao reprezentativnih udruga, ima još puno korisničkih skupina za koje bi se onda trebali donositi identični zakoni a to Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike nije u mogućnosti, niti je u mogućnosti osigurati tu količinu novca. Također je napomenula kako su za da se ovo pitanje riješi, ali kroz Ured za udruge i Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva, a smatra kako je Ministarstvo uprave ono koje mora procijeniti koje su to djelatnosti za koje se moraju osigurati sredstva za njihovo funkcioniranje.

Na kraju tematske rasprave, ispred organizatora, 8. Centra znanja, **Marica Mirić** istaknula je „Zahtjev pokreta osoba s invaliditetom je da se hitno sazove sastanak da se ova pitanja stave na dnevni red i da se riješe, jer predugo govorimo o preprekama koje nam stoje na putu. Kao zaključak zahtijevamo da u roku od 3 mjeseca riješimo prepreke, a u roku 6 mjeseci da se dođe do nacрта prijedloga Zakona.,,

Hoće li tako doista biti?

Tematski skup 8. Centra znanja:

„Financiranje udruga, inkluzivni dodatak i usluge pomagača - gdje smo i što očekivati?“

19.10.2020.
11,00 do 13,00 sati
ZOOM

Inače, **8. Centar znanja za društveni razvoj u području unaprjeđenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom je nastavak** suradnje između Nacionalne Zaklade za razvoj civilnoga društva i 13 Saveza: Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Hrvatski savez slijepih, Hrvatski savez gluhih i nagluhih, Savez društava multiple skleroze Hrvatske, Savez društava distrofičara Hrvatske, Hrvatski savez gluhoslijepih osoba „Dodir“, Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara, Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom, Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize, Hrvatski savez udruga invalida rada, Hrvatski savez udruga osoba s intelektualnim teškoćama, Savez udruga za autizam Hrvatske, Savez civilnih invalida rata Hrvatske koje zajednički djeluju i nastupaju u svrhu promjene javnih politika za poboljšanje kvalitete života svih osoba s invaliditetom Hrvatske.

U nastavku možete pogledati i videozapis ovog virtualnog skupa:

GMT20201019 085820 Tematski s gallery 1920x1080

